

CIRKA

GUTTA CAVAT LAPIDEM...
E PERKOHËSHME KULTURALE POPULLORE

Vjeti III.

Nr. 45

PERMBAJTJA:

W.	- Tuej perkujtue të shkuemet . . faqe	125
D. L. Shantoja	- Kodra mbas bregut »	127
Trishtiii	- Mbas bregut kodra! (<i>D. Lazër Shantojës</i>) »	128
Surgens	- E shtundja në katund (<i>G. Leo pardi - Përkthim</i>) »	129
D. Nd. Sahatçija	- Epigrame (<i>Z. Giusti - Përkëthim</i>) »	129
Parva favilla	- Problemi i martesës (<i>Fleta fëmnore</i>) »	130
K. Xherija	- A është e pasun Shqipja? (<i>Çash-tje gjuhësore</i>) »	133
	- Shtylla e lexuesavet »	135
Red.	- Reçensime »	135
	- Në hije të Rozafatit - <i>Festimet në rasë të gëzueshme të martesës së N. M. Tij Mbretit të Shqypitarëve - Rreth uhës Bashkës s' onë</i> »	136
	- Bibliografi »	139
	- Per me largue të leq »	140
	Konkursi Nr. 14 (në mblojë)	

8 Majë 1938

Qmimi Lek 1.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Korrespondenca e “Cirkës,”

S. A. - Korçë - Gjuha është e kjashtë por shvillimi e sidomos perfundimi na duket mjaft i errtë e jemi në dyshim në se kuptohet e shijohet prej lexuesave.

, K. Sh. - Shkoder - Copen folkloristike kemi me e botue tue lanë jashtë disa fjalë qi nuk shkojnë.

Z. L. - Shkoder - A keni gjatë më të terheqshme, se këto nuk bën.

Vitos - Loja «Fjalë kryq» është e trillueme mirë. Porse kemi plot këso lojnash e s' dijm kurrë me i ardhë radha kesajë s' uejës.

Probiti - Të njajten pergjegje qi Ju kemi dhënë në njëjti numer të kaluem, duhet të ju apim edhe per ket poezi.

Pj. Gj. P. - Shkoder - Nuk po hîjm me dhanë
nji gjikim mbi punim t' uej, mbasi nuk mund të
botohet tue kenë se rasa kaloi.

P. F. - Vienë - Argumenti është për të për-

kohëshme fetare.

Cigani - Hartim për shkollë, jo për të për-
kohëshme.

M. P. - Peqin - A per faj t' Uej a per faj t' onin, taloni nuk u gjet, çka shpresojmë se nuk ká me ndodhë má. Copa folkloristike ká me gjetë vënd. Ju falemi nderës.

C. K. - Shkoder - S' mund t' a marrim para
sysh dishirin t' uej.

K. Xh. - Elbasan - Faleminderës për bashkëpunim. Si po shifni, diçka u botue e, posë ndonjanës, kanë me u botue edhe tjerat.

T. N. - Tiranë - «Novela e djalogueme» me
ndo 'i ndryshim tash botohet. Per lojë, s' mund të
Ju premtojmë, se kemi shum. Artikullin t' uej mbi
«peshk» si edhe tjerë që na kanë ardhë mbi ket
çashtje, nuk do t' i botojmë më mbasi i kaloj ak-
tualiteti.

Konkursi Nr. 14.

Në konkursin e sotëm po qesim dy lojna, një dhomzore fjalësh e një rebus, të hartueme prej Z. D. Nd. Sahatçis. Lojen e parë enigmistat t' onë e njoftin, por për të dyten është ndoshta për ndokënd i nevojshëm ndonjë shpjegim. Rebus i thonë asajë lojë shvillimi i së cillës është një fjalë a një frazë që do të diktohet prej mënyrësh se si janë shkruar

a rendue do germa të saja (b. f. poshtë, nalt,
t' rāme, ndermjet etj.) P. sh. ³ me
i në shok ë ë ë ë ë.

Shvillimi: Tri mi i mi rë me shok ë shum =
Trimi i mirë me shokë shum. Ose: HATRI topuzi.
Shvillimi: Mâ i madh hatri se topuzi. Qe tash dy
lojnat.

Dhomzore fjalësh

1.					1. E kunderta e natës.
2.					2. Mëhyrë.
3.					3. Fryejnë.
4.					4. Trathtâr i Krishtit
5.					5. Neps.
6.					6. Perkundra: blejë.
7.					7. Ajr - (turqisht).
8.					8. Prep - (merditçe).
9.					9. Krye qeni - krye daci
10.					10. Shkojnë vrap.
11.					11. E shoqja e babës.

Rebus

$$+ \frac{\ddot{q}}{r} = 1 - O\left(\frac{1}{p}\right) \text{ so } d \leq 1 + o\left(\frac{1}{p}\right)$$

Per me marrë pjesë në konkurs duhet me qe...
zgjidhjen e të dyja lojnameve, percjellë edhe prej ta-
lonit, deri me datën 6 Qershier. Ndermjet të zgjid-
save qi të jén në rregull me të gjitha rregullat,

KOKËTHYESI.

Talon pjesmarije

C I R K A

Konkurs Nr. 14

E PERKOHËSHME KULTURALE POPULLORE

Del të paren e të tretën të diele të setcillit muej

PAJTIMET: Shqypni Perjashta

Per 1 vjetë Fr. ari 4.— 6.—

» 6 muej » 2.20 3.—

Vjeti III. Nr. 45

Shkoder, 8 Majë 1938

Copa 1. Lek

Tuej perkujtue të shkuemet

E vertetë se Shqyphtarët pergjithsisht, nder kohnat mâ të errshme të sündimit otoman, e kan pasë qitë krejtë mbas shpinet ndjekjen e Kombsiës së vet; por nuk mûnd të thohet se ndokush nder ta, a çiltas a msheftas, nuk e ká ndjekë me një zëmber të paster, tu' e vûe në rrezik, nder shum rasa, deri jeten.

Nder ato kohna aq të egra mûnd të lavdohena se kemi pasun një Vaso Pashë, — ndonse në sherbim të Turkiës, — një Zef Ndokilli e ndoj tjetër të krahinës s' onë, të cillët Atdhën shqyptare e kan dashtë e ndërue m' një mëndyrë sá me botuemun, në giûhen shqype, vepra fjeshtë atdhetare. Shka do të thomi mandej per shkrimtarë të visevet të ndryeshme të Shqypniës, shkrimet e të cillvet enë sod kndohen me bîndje e me kënaqësi?

Diëhet fare mirë se klasa intelektuale nuk e ká mohue kurr Kombsiën amtare; e, psë e shumta e intelektualvet nuk i ká shpreh botnisht ndiësiët atdhetare, nuk mûnd t' i vëhet faj, per arsye se Sundesi dispotik nuk lejote qí t' u çpallshin parime politike qí i kûnder-shtojshin sündimit të tij, i bazuem mbí fuqiën e bajonetavet.

Nder sá në Stamollë mbretnojsin Sulltanat e Turkiës, në Shqypni atdhetarët e vertetë kishin adoptue per idhull të Kombsiës shqyp-tare Fatosin e pá-mujtshem Gjergj Kastriot Skanderbegun; at Fatos qí, per sá kje gjallë, i luftoj burrisht ushtriët turke, pá i lanë kurr me shtrí kámë në Shqypni.

Skanderbegu, emblemi mâ i shkëlxyëshmi i shqyphtarizmit, kje aj qí diëti me e mbajtë nalt e pápeqatne ndêrin e Kombsiës shqyp-tare sá mrrîëti me fitue, sikurse luftár, një famë të madhe në boten e gjytetnueme të asajë kohë. Mjafton me thânë se Papa Kalisti i III i dergoj një shkresë të perpilueme ksodoret: «Nuk ká niëri në botë qí nuk e njef e nuk e çmon trimniën e burrniën e Juëj, qí nuk Ju nalteson me lavdimet mâ të meritueshmet, qí nuk Ju ndêron sikurse Priës i asajë Ushtrí, të vogel, po, por kreshnike, me të cillen i bâni ballë, me një ugadhnjim të admirueshem, fuqiës dermuese e barbare azjatike».

E Sir Guljelm Temple, niëri shum i permëndun sikursë Qeveritár i Shtetit ingliz, shka na thotë per Skanderbegun në vepren e vet qí ká per titull: «Një provë e vyrtvet heroike?» Guljelm Temple, në at vepër, e krahason Skanderbegun me 7 herojt e famshem, duem me thânë me Belisarin, me Narsenin, me Kon-salvin e Kordovës, me Guljelmin e Parë të Orángjit, me Aleksandrin, me Duken e Parmës e me Gjonin Urdade.

Para ktyne dokumenta historike nuk mujte kurrsezi klasa intelektuale të rriëte indife-rent kûndrejtë fakt të atdheut, qí e shifte kahë dermohet dita me ditë nder themelet mâ vitale të kûnunit e tij prej propagandave poli-tike të ligta qí u lojshin në korrizë të Popu-llit shqyptar. Natyrisht i pergjakej zëmbera tuj pá Shtetnit ndryshem kahë u crvatshin, me

dhëlpniëna djallorë; me e vûemun deri në dyshim ekzistencën e Kombsiës shqyptare. Mbasi Shtetnit e Mdhaj të Europës u interesojshin aq fort për shdukjen e Kombsiës shqyptare prej fushës së hapët politike, tuj dashtë me favorixue Shtetnit e vogjel të Ballkanit, për ç' arsye, — mbasi fuqiën e kishin në dorë, — nuk i çpallshin kjartas fillet e veta politike në vënd se me trillue arsyetime të gënjeshtër, të cillat nuk i u gjegjshin historiës së vertetë?

Ndonse na Shqyptarët ishim të rrethuem nder të gjitha ânet prej anmiqve që pëfarë mshriëret u mendojshin me e minuemun ekzistencën t' onë kombtare, në mrâm, mbas sá e sá vuejtesh, mrrietme me e sigurue at indipendencë politike që kje gjithmonë ideali më flakti i klases intelektuale rreth kohvet më të vjetra.

Të Parët t' onë, edhe pse të dominuem prej një egerciës mizore e shkatërrimtare, dietne t' a mbajnë në zëmber flakën e dashtuniës atdhetare; e, në vyrtët të kësaj pëtrjotizem të shkelxyeshëm, kuer erdhi rasa fatlume, rrokne pushkët e luftuën trimnisht, tu' e bënë flit jetën më elterin shëjt të Atdheut.

Po, po; kemi sá heroj të krahinavet t' ona që vdiqne për pështimin e Atdheut, e nder kësaj po përmëdim vetun tre fatosat më në zâ: Dedë Gjo' Lulin, Luc Nishin e Isá Boletinin, ëmni i të cillvet ndoshta s' ka xânë me u qitë në harresë prej djelmëniës së ré. E nder sá na shkodranët lavdohen e krehnohen për fatosat e krahinavet t' ona, të cillët nuk u shmangne me shkri gjá e mallë e me deké për sigurimin e indipendences së Atdheut, edhe Shqyptarët e visevet tjera të Shqypniës, kanë të drejtë të lavdohen e të krehnohen baras me në, për fatosat e vet që besnikisht i shërbyen

Atdheut, tu' j' a kushtue at jetë që asht aq e këndshme për njerzî.

Djelmënija e soçme do të marrin shembull prej heroizmit të atyne kreshnikvet të pá-dekshëm, të cillve s' do i kalben trupat nën dhë, e do t' i ndërojnë si pionjër të indipendences kombtare, të asajë indipendencë që nder ditët e tashme e gëzojnë lirisht.

Me rá deshmore për Atdhë asht një detyrë që rëndon mbi të gjithë atdhetarët e vertetë. Caronda, në legjislacionin diplomatik, shkruen se deka për Atdhë asht një sakrificë i detyrshëm e njëherit i ndërshtëm e i cmueshëm prej njerzimit marë, nder sá, të shmangunit prej kësajë detyrë shëjte për të vetmin qellim që me e mprojtë jetën trupore, asht një ligshiti e një dhunë e turpshme e e ndytë.

N. M. e Tij Mbreti i Shqyptarvet, në shpirtë të Cillit ndrítë i flakshëm e madhshtuer pëtrjotizmi i vertetë, i thërrit djelmocat, në ëmen të atdhë-dashtuniës, me u trandë prej plogtjet e, të gjithë së bashkut, me pënue për pëparim e lulëzim të Atdheut.

Djelmënija shqyptare do të jetë shtylla më e forta e më e qëndrueshmja e Atdheut e, në ç' do rasë, do të gjindet gjithmonë gadi me i bënë krahnorët mure të çelikut për mprojtjen e ansiës toksore të Tijë e të drejtavet shëjte kombtare.

Djelmënija shqyptare do të jetë, po, ajo që, me të prëmit e vet shemuluer, do të kujdesohet me mbajtë përrerë natë e të pá-peqatun prestigjin e ndërin e Atdheut. Tuj pasë në Tënë një bindje të sinqertë e të pá-uejshme në mëndyrë sá me e bënë objektin i të gjitha uzdajvet të veta e të kujdesimit të vet më të ngulim.

W.

BIBLIOTEKA PUBLIKE
"MARIN BARLETI"
SHKODER (2018)

Kodra mbas bregut . . .

Kët herë kam da me ju paraqitë nânën!

— *Po na kënaqke!*

— *Kush e di madje! Kadalë një herë. Mos kujtoni se do t'ju mërzis me biografën e sajë, pse më parë e më dalë nuk di as se kur ka lé, mbasi nuk e din as ajo vetë. (Jo po, i u zhgarkova kot; kët datë e ka mbajtë në mend.) «Kur ke lé, nânë?» i thom. Përgjigja: «Kur kam lé un, at vjetë janë vjedhë floritë e Zojës Vá! . . . «Këtij t' i thuesh kalendar se!*

Vjeshtën qi shkoi shkova dhe un në Paris një herë. I shkruiej një miku e i dfto, përshtypjet e mia. «A din, — i shkruiej — se ça më ka bá má fort përshtypje në Louvre? Fytyra e nânës s' eme! . . . Kaqë, sa për pak harrova me pa Venus-in e Milo!» Ishte shpërthye gazit. Ah medet qi s' jam piktor! Qe një motiv i mrekullueshëm. Nji grue plakë qi nuk din as me shkruie, as me këndue, para nji Gioconda ase para nji Enterrement d' Ornans. Por . . . më ka takue me pa sende edhe má të çudiçme. Sod pesë vjet në Romë. Në Kapelën Sikstine. Andej e këndej turista me Baedeker në dorë, me sý përpjetë e me gojë hapun. Në nji qoshë nji zojushë. Vetëm. Në dorën e rrëmaktë nji pasqyrë të vogël e në të djathtën nji lapsë majekuqe. I avitëm lehtë e lehtë. Kryqzoi krahët e e sodis. Mbasi mbaroi me u dhánë rouge buzve, çoi kryet, më pau, u kujtue se pse po e qyrshem. U kuq prej turpít. Nji zojushë moderne qi para Gjyqit të mbam të Mikangelos u ep rouge buzve. Medet, medet qi nuk am piktor! Qe një motiv tjetër edhe má i bukur se i pari.

— *Po ti a ke da me na përshkrue nânën t' ande apo muzejt e Evropës?*

— *Kadalë xhanem një herë! Un nuk kam da me shkruie nji hymn këtu, por me bá muhabet . . . Kodrat mbas bregut nuk shkruhen ndryshej. E di se ju, ju sidomos të rijtë, kishi me dishrue qi t' ju përshkruejë grá moderne; grá qi flasin për Crêpe de Chine, për Maurice Chevalier e Paula Vesely e qi dijen e tyne e nxjerrin të lánë prej revistes modash Marie-Claire! Por gra të tilla nuk ást nevoja n.e i kërkue në Shqipni. Ka asosh plot edhe në Paris e në Buenos-Aires. Gra t' interesantshme quej un ato qi lajmet e jarës i marrin të gjitha prej lecinave të priftit para predkut të dieles, ato qi orët e ditës i njehin mbas saktit të Kishës së Madhe, ato qi tue pa shtatoret e ëjvet në Kishën e Shë Pjetrit, të thonë: «Jazek! Po ça janë gjithë këtu lakuriqa në kishë?» Këto janë gra type!*

— *Prej Basel në Zürich. Në tren. Ne e rrëmaktën rrjedh madhnueshëm Rri.*

— *Qyre, nânë, kët lum. — E nisi, un i marri, me i dftue se ça ást Rri.*

Më qyrë habitshëm e më thotë: «A ka peshk mbrendë?»

Nji qytet pitoresk. Fër me e shijue má fort bukurin e tij, i ngjitëm nji kodres.

Prej andej: «Qyr, nânë, sa i bukur ást qyteti prej këtej. A po e njeh?»

— *«Po un e marrë nuk jam. Ky ást shehri ku blejmë mishin. . . »*

Liqëni i Toun. Nji poezi. Vargu má i bukur i alpeve të Zricres qi pasqyrohet në të. Jungfrau me Mönch e Eiger». N' ato dit, sod tri vjet, edhe flokët e arët të Lillian Hanvey. Del, nanë, këtej — i thom, — se sheh má mirë.» Më përgjegjet: «A ka një, apo tjetër gjá?» E . . . nuk lot vendit.

Në smûetore. Para se me ju shtrúe nji operacjoni shumë të vështirë, në të cilin ajo shihte e pritte dekën, e çojnë m' u la. Në bájë. Flet vetmele: «E mjera un se në çë vend kam ardhë. Në vend t' em më kishin la mbas deket, e këtu e paskan zakon me të la përpara. . . »

Gjumi kloroformik i kishte posa dalë. I avitëm, e qyr. Mundohëm me qindrue. Më fije zânit më thotë: «Të gjitha t' i kam bá hallatë. Por kë s' t' a báj hallallë kurr, qi më ke prû në spital. . . » Kû i kishëm shpëtue jetën.

«E lumja un! Po des e teshat s' më kanë ardhë ata prej Shkodre. Ani kam pasë bá gati çarçafin e madh harkat, të bardhë, e këtu tash më shtinë në dhë me çarçaf bezjet. . . ?

I thom: «Nënë, due me të qitë në gazetë. Qe ça kam shkruar për ty».

— *Si, me qeshë kështu nënën t'ande? Po ti a ke luejtë mëç a? Un jam plakë, por ty tash të losin hallku kryet, more bir!*

Ndokush ndoshta mendon po kështu. Nji profanim? Jo.

Kuvëndshim nji natë vonë me Koliqin. Këtu në qelën t'eme. Ishim vetëm. «Nuk ke shkruar kurrëgjá, Ernest, deri tash mbi nënën t'ande».

— *«E due tepër, më tha, nuk kam mujtë as nuk muej».*

Jam edhe un krejt mendimit të tij. Nën këtë rubrikë qesharake un nuk përshkruaj nënën, por typin e nji grueje plakë shkodrane q nuk ka pasë mjetet e duhuna me frekuentue as shkollën e Kush Micës. Artikujt e vjerrshat q janë të dënja për nji nënë mund të shkruhen vetëm me gjakun e zëmrës.

Ishe në burg. Vinte për ditë me më pa. Kurr nji pikë lot para meje. Nji ditë vjen e nuk mund të flasë prej vajit. «Ça ke, nënë, sod?» — «Jam tue ardhë prej Fushës së Dratës. Kam kënë aty me pa pale a të kanë vjerrë . . . Nuk kam fjetë gjith natën. «Shqenë e dënjë m' u këndue në nji libër të Dostojevskit.

Me shkruar mbi nënën? Ke arsye, Ernest, mbi nënën nuk shkruhet. Ça mund të shkruhet mbi të, janë vetëm banalitete. Kodra mbas bregut.

Edhe pak pra. Të vazhdojmë.

Këndoj nadje fletoret. Don me dijtë edhe ajo se ça ndodhë. «Qe, i thom, në Vjenë anji major paska vra veten me gjith grue e fëmij pse mbaroi Austria».

— *«Sa i marrë! Po ai Austrin ilaka nuk e ka pasë! . . .»*

— *«Uh, nënë, ti nuk din ça është politika».*

«Jooo, politikën e keni dijtë ju. Ajo na ka qitë në rrugë të madhe . . .»

E tjera, e tjera, e tjera . . .

Ec e thuej se nuk është nëna!

D. Lazër Shantoja

Mbas bregut kodra!

D. Lazër Shantoja

Gzohem, Shantojë!

Qi ti mos tjeter bregun

Kapun e ké,

E hyll mbi né

Shkelxen me të bukra shkrime.

Ndersá per vehten time

Diç me të kallxue:

Jam pralla tue andrrue,

E si mbi zall çëdo gocë,

Mbetë kam si peshku në kocë.

Mbas bregut në koder

Të blerueme ké me dalë:

Kâ lulet ndrisin,

Token qindisin,

E bari i njomë tue rí1)

Lét filladi me puhí

1) Me rí bari d. m. th. me fillue me dalë.

Tý gjithkund rreth,

E pëmzat me të blér gjeth,

Mbi gëma zojt tue kndue

Kan shpirtin me të freskue

Un drue kam mbetë

Si gogla permbyti

Nuk gjëj aní

Tu ti me mbi;

Se bregun mue mbi a kande,

E ma fërt shoqëri t'ande

Tu njëjtshem në koder,

Per mú hisht me të lodër;

Mirë lule tue mledhë tubë

S' do të rrisim strukë në kaçubë.

Trishtili

Vrim: Në nziti me i shkruar kto dy rreshta frazia: *Mbas bregut*, me të cillin titull Shantoja kishte punimin e vet të bukur e *sui generis*. Në Cirken e Marcit faqe 51 të kti vjeti.

G. Leopardi

E shtundja në katund

Kushtue Zef H. Agostinit

Çika e vogel kthehet prej fushores,
n' sa dielli shduket qielle,
me at krah bër t' zakonshem, e bje n' dorë
nji tubz' me vjollca t' bukra e drandofille,
me t' cillat nder dit dielle,
si nesar, bāhet gati,
parzem e flok' mā s' miri me stolisē.
Rri ndej' mbi shkall' tē shpīs,
shoqnue prej çupash fqi tue tjerrun plaka,
me ftyr' drejtue andej kah soset dita,
e nisē i a ká kuvendit per koh' t' hershme,
kūr nder dit festa ajo n' a u veshte e u mbathte,
e, ende e gjallē e e shndoshē,
keete e u hillte n' mbrame me ata s' bashku,
qi pat shokē t' dashun n' mā tē bukren moshē.
Teshmā po muzget, ardhun
kā prap kthiellitja e kaltert, zbresin hijet
prej kodrash e pullazesh,
me 'i herē sá hāna e ré i a nis' me zbardhun.
E qe, kumbona shējin
e fest's po ep, qi aritet,
e duket se aj tingull
po vjen ngushllues per zemer.
Mbi patalok tue britun
tan' fmija e vogjel grumbuj,
kce, kce, pa xān' vend, zhurmē
bājn' t' gzueshme aty pari;
e kthen, në kaq, n' trevezin ē vet t' vorfen
tue fshkullue fshalari,
e bluen me mend tē nesren, ditē pushimi.

Kūr drit' s' dān ndez' per rreth, kahdo me u sjellē,
e rá ká heshtje e thellē,
ndigjon, tue rrah', çekiçin, ndigjon sharren
e zdruckhtarit, qi mbrenda
dugāj's sē mydhun, zgjuet' rri n' drit' t' kandilit,
e merr e nep sa mundet,
me marue punen para t' zbardhnit t' dr'itēs.
Kjo āsht dita mā e bukur, nder dit t' tjera,
plot shpresa dhe plot gzim:
merzi, nesar, trishtim
or't do t' na sjellin, e n' at mund t' perditshem,
seicilli, n' mende t' vet, do t' kthej' sa hera.
O fmi i shkathtē, e i gzueshem,
njajo mosh' pranverore
āsht si nji dilē harejet, nji ditē gzimit,
qi para dit's s' kremtimit
tē jetes s' ate vjen, e kthiellt', gazmore.
Gzoje, lum djali i im; jē n' t' andshme stinē,
n' nji gjendje t' pá-trazimē.
Tjeter s' po t' thom, por n' kje se bān vonime
festa¹⁾ e yte me ardhē, ty keq mos t' vin

Perkēthei :

Surgens

1) Rinija, e kalueme pá farē gzimi prej Poetit.
Per Leopardin koha e shpresave e e andrave, āsht
koha mā bukura. Per ket arsye vogjela çfaqet mā
poetike se rinija, si kūr e shtundja nā krahāsīm me
tē Diellen. Shpresat gjithshkā e realiteti nul. Kshtu,
s' paku e mendonte nji filozof-poetē.

Epigrame

Zef Giusti.

Nini i im, mendja nierzore
sende puell mos me u dhanē dum,
kurse nieri pat nëper dore
mā pak libra e punē mā shum.

Me bā nji liber s' āsht nji punē qi vijnē,
po në kje se libri i bāmē gjinden s pertrinē

Per vedi kam caktue

qi mos me dashtë në ftyrē deken me ēshikjue;
porsē, ne dashtë aj i Luni
kūr ajo tē vijnē, me vjetē kam un i shuemi.

Per sē gjallit gja s' ju dukshin Krezit tē rī
sa monē kishte mallē e pasunī
mas deket rri per sē giatit trupi i rá
ten trī plamē dñē, madje dhe teper ka.

Burger 14 VIII-1937

D. Nd. Sahatçija

Fleta fëmnore

Problemi i martesës

Nuk po mund të rrij pá ju falë nderës Z. Anton Mazrrekut, Drejtorit të "Sportit Shqiptar", për ribotimin e artikullit t'ëm të fundit "Problemi i Dashtnís", të cillin aj në mëndyrë të pameritueme e cillësoi si kryeveper. — A thue djelmoçat sportista kan mujtë me kuptue prej fjalëve të mija se si e mendojnë dashtnín varzat shqyptare? E në sa po u lypí të falun, o shoqe të mija, për heshtimin t'ëm pak të gjatë shkaktue prej disà pengimeve . . . martesore, po u thras persrí me marrë pjesë nder këlo bisedime të çashtjeve t'ona. Nji zà i vetëm áshít teper pak me mbajtë biseden, e deri tash vetem shoqja e jonë Zojë Elena Luli i áshít gjegjë nji herë bashkëpunimit të "Fletës fëmnore". As mos të ju tusin vshtirësija e shkrimit, pse kurrnji vshtirësi nuk áshít kúrse na nuk shkruajm për me bà letratyrë, por vetem me shfaqë mendime, krejt sikurse në nji bisedë.

Nji shoqe e jona, vajzë e ré, tuj pasë lexue shkribin t'ëm mã të mramin «Problemi i Dashtnís», paska thanë: «Un nuk e dij pse ké hjekë keq, mori Shkndija e Vogel, ti kjosh shndosh kushdo kjosh, me na shkruie njat artikull të gjatë për me na spjegue se cilla áshít dashtnija e rrëjshme e cilla dashtnija e vertetë, psé qe besa na të gjitha e dijm pá pasë nevojë me na kalxue tí, nuk ká vajzë shqyptare qi mendon ndryshe, na të gjitha sá jemi varza të drejtue me për at udhë njat ideal kemi, njatë androjmë, njatë presim. Ato varza qi s' mendojnë kështú, por shklasín tjetër rrugë, nder né janë të pakta e rrallë gjenë nder né aso flutrash marroqe e mendeléta sa me kujtue për dritë të kandilit se á diell, deri sá mos të percullohen flatrash, d. m. th. m' e shndrrue dashtnín e rrëjshme për nji dashtní të vertetë. Por a nuk të ká vojtë nder mend tý kurrnji grimë se çashtja, problemi áshít krejt nji tjetër?

Dashtnín e vertetë?

Ah po! por kú m' e gjetë?

Po a nuk e din tí se martesë, rruga e natyrshme edhe e vetme për me realizue dashtnín e vertetë, për nji shumsi të madhe varzash shqyptare, áshít bà nji problem i pá zgídhun, bilé shpesh herë i pázgídhëshem? Sielli sýt rreth e rrotull, mori shoqe shkndivogel, e ké me pá se numri i atyne varzave qi kerkojnë dashtnín e vertetë, por nuk e gjejnë, áshít nji urdí qi vjen për ditë tuj u shtue, áshít nji valë e pádame qi, porsá vjen, ndiqet me turr për nji tjetres, pse që do prendvër na bjen nji lulzim të rí varzash shqyptare qi nuk presín red, por rrájnë me fuqí në luftë për fitimin e Dashtnís. Kish t' a dijshe tí sá herë shum sho-

qe t' ona i shikojnë me smirë e me lakmí mo-trat t' ona të maleve e të katundeve, ke ato nuk njofin as nuk dijn çka donë me thanë kési problemash, ato, pá ju rritë mirë shtati, e kanë të sugurueme çerdhen e vet e ardhmenija u paraqitet në dritë të kjartë, por jemi na, na varzat e qyteteve, na të çivilizuemel, për të cillat lumnija e dashtnís së vertetë mbetë shum herë nji anderr, e shpesh shofim tuj mbërrijtë vjeshten e jetës pá i pá me sý lulzimet e vërës».

Besá ti ké plotsisht të drejtë, mori shoqe e dashtun, e ún i nenshkruej të gjitha fjalët t'ua pá u hjekë asnji presë. Jam kryekput nji mendimit me ty se sod për nji shumsi të madhe varzash shqyptare martesë paraqitet si nji problem teper i vshtirë, e kta jo sakt për faj të tyne, pse cilla áshít ajo vajzë qi nuk dishron me pasë shpín e vet, me ngtehtë familjen e vet? Áshít prá nji luftë për ekzistencë në ket lamë, ajo së cillës do t' i shtrohen, dashtë o pá dashtë, varzat qi kerkojnë mbërrijtjen e këtij idealit të natyrshem të tjerzuer, por nji luftë me armë të pánjinijsme, pse seksí i ynë quhet seksí i ligsthtë, e rëndimi natyrue e shoqnuer áshít hartue në mëndyrë qi vetem burri e ká në dorë fuqín për të ngrehuni nji familjes. Por, ká pësi thanë nji i Madh: «Jam i fórt pse jam i ligsthtë», ndiq edhe na, nonse i jemi të kushtueme ligsthtís, shum herë kjo ligsthtí áshít nji fórcë e madhe për né qi na bân me fitue që do luftë. Tí mblëdhim prá fuqít t'ona, o motra të dashtuna varza shqyptare, e të luftojmë edhe na luftën t'onë shëjte për zgídhjen e problemit të martesës.

Të shumta e të ndryshme janë ánat e kësajë çashtje, e prandej edhe të ndryshme e të

pánjehuna armët e luftimit, por me i njehë e me i rreshtue, të gjitha mbrënda një artikullit të vetem, është një gjë që s' mund të bëhet, prandaj në bisedimin e soçem do t' a kqyrim problemin e martesës që na intereson, vetem në pikëpamje shoqnore. Æsht një gjë e kjtartë e që s' ká nevojë për shumë prova se çka e bân në kohë të soçme problematike çashtjen e martesës edhe në Shqypni t' onë nuk á tjetër por qindrimi i elementit mashkulluer që e shikjon martesën me sý të shtrembët, jo tjetër por si një barrë së cillës është një gjë e kotë me ju shtrure, pse — mbas mendimit të tyne — çka ajo paraqet terhjekës mundet me u pasë në mënyrë të terthorta, në sá që detyrimeve të saja mundohet me i ikë sá kú të mundet. Ky botëkuptim i gabueshem ká hí në djelmni e qyteteve t' ona vetem nder kohnat e fundit me frymen e prishun ardhë prej Okcidentit, në sá që shka Okcidenti ká të shndoshtë e kulturen e vertetë të tij nuk e njofin ase nuk i pelqen, a má mirë nuk i levertisë m' e njoftë. Perpara nuk ishte ashtu. Perpara në vendin t' onë djelmoçat, porsá mbrriëshin në moshën e pershtatun, u martojshin të gjith, shpesh edhe shumë të rí, kurrnji vajzë nuk rrite pá u martue, sikurse e difton edhe fjala popullore: me sá rri pelhurë pá u ëndë, aq mbesin varza mbrëndë. E edhe sod, perveç se nder gjytete, atý kú të paperlyeme kan mbetë doket e mendësija e Shqyptarit, varzat për t' u martue janë bile në mungesë e kerkohen edhe me pare, atje djelmoçat martohen pá perjashtim, nonse gjendja e tyne ekonomike është pá mäsë shumë má e keqe se e djelmnis së gjyteteve, kú shofim pasanikë e nëpunësa me rroga të majme që plaken pá ngrehë një familje, e në fund edhe n' e ngrehshin dikúr, u kerkojnë prikë të shkretave varza.

Kjo prá është vshtirësija e madhe e problemit të martesës, me gjith se ká edhe pengime tjera; faji randon vetem permbi elementin mashkulluer.

Ah! kishe me dijtë ún se çka kishe me u thanë djelmve me pasë për t' u folë atyne, kishe me u paraqitë poshtersin e egoizmit të verbët që i frymzon, kishe me u pershkrue damin që i bájne vedit má parë se kurrkuej, kishe me u pikturue me ngjyra të gjalla bashkë

me fatzezimin që u shkaktojnë sá mijave varzash të páfaje, edhe kobin që i sjellin shoqnës e Atëdheut, fajin e tyne të papeshim tue mos i krye detyrët që kanë ndaj Perendin, rendimin shoqnuer e posaçe edhe ndaj vetvedin. Kishe me u tregue sá për shembull të vogël fjallët e shkrintarit Naumann: «Martesa është një detyrë për njerzimin, një msim për të gjith, një marrëdhanje tagrit, një gurrë prej së cillës shperthen rinija e amshueme; është zjarmi kú ndezet vravashka e jetës, të rrjedhunit e jetës shoqnore e i çë do punimit ekonomik» e ato tjerat të Wegener-it: «Po çë farë dashtnijet është ajo që para se me fillue e din se do të mbarojë! Dashtni don me thanë të shkrim ekzistencash e jo vetem seksesh. Dashtnija që e meriton pernjimënd ket ëmen nuk e parashef aspak mundësin e mbaresës së vet» e ato tjerat të Lhotzky-t: «Shumica e beqarëve nuk martohen për leverti egoistike o për shpirtlig-shtësi. Lakmija e knaqave, që tash sundon kudo ká qitë shumë lule të rrëjshme në njerzim. Ato desin e bijn për tokë, e era i shperdan» e ato tjerat gjithnji të Wegener-it: «Mjaft që mos të jet e ndalueme prej arsyenash serjoze, aj që nuk martohet bân një faj të randë, jo veç kundra fisit të vet, por edhe kundra vetvedit, pse i a bân vedit të mangut visarin má të naltë që i paraqet toka» e mija e mija tjerá kësi sojit. Por është kot, ún shkruet vetem për varza e grá, djelmnë nuk e lexojnë. Fleten fëmnore», Cirka rubriken «Fleta mashkullore» nuk e ká e edhe po ta kishte, ún nuk do t' ishem perpiluesja e sajë. Çka me bân prá? Nder vende tjera kú problemi i martesës paraqitet me njikto fenomene sad që në përjostim shumë má të mdhaja se nder né, është Shteti që ká marrë e merr masë të rrehta për mprojtjen e institutit të martesës, e qatë kishe me shkue me i rradhue të gjitha bejë të shoqnore të krijueme për ket qëllim. Por njakton me thanë se atje themelimi i familjeve të reja të vorfna ndimohet edhe me pare, beqarët 30 vjetsh e perpietë janë të taksum, nder nëpunësina preferohen të martuem, madje disá janë të ruejtuna vetem për t' e nëpunësat e martuem e me fmí marrin rrogë má të madhe se beqarët. Të çojmë zafin edhe na e të kerkojmë edhe na të drejten t' one, o shoqe të dashtuna. Sod që në

Shqypni nëpunësija është bërë, mund të thomi, një klasë e privilegjueme, e nder nëpunësia njëhet numri më i madhi i të martueshemvet që na intereson në, kur nëpunësija të bëhet me ligjë një privilegj i familjarëve, problemi i martesës ka me gjetë një zgjidhje të lehtë, pse seicilli ka me preferue me ngrehë familje sa me bjerr nëpunësin ose me marrë një rrugë më të vogël. Duhet që Qeverija t' a ndijn edhe zënin t' onë, jo vetëm pse edhe na jemi një pjesë e zgjedhun e popullit shqiptar e me të njajtat të drejta njerzore si elementi mashkulluer, por edhe pse problemi i martesës është baza e çashtjes demografike që sod është kudo në krye të çdo politikës shtetnore.

Do të thomi të drejten se edhe Shteti, me ligjen që ndalon martesën e nëpunësve me grá të huaja, ka dëftue vullndetin e mirë të vetin në dobí t' onë. Nuk po due me hi në çashtjen e kritikës së bërë në se këjo ligjë është e drejtë në pikëpamje të liris personale, por nuk mund të mohohet se është një e mirë në pikëpamje shoqnore e kombëtare, e na për këtë do t' i jemi Shtetit mirënjohëse. Por nuk mjafton. Na domi e kërkojmë masa tjera për mprojtjen e familjes shqiptare. Në na dhëm zëmra kah ndijm se parët e shtetit, njato rroga që populli shqiptar i paguen me gjak të shpirti e me djersë të ballit, shkrryhen prej nëpunësve beqarë neper mejhana e vende të turpshme, në vënd që me vjeftë me qitë çirak sa mija varzash e me ngrehë sa mija familjesh për më të madhin lulzim të Shqypnis; na pikon zemra gjak kur shofim nëpunësinat më të bukura shtetnore të mbajtura prej beqarësh skeptikë e indiferentë, në sa baba familjesh siellen rrugash pa punë e të cillve grue e fëmijë u llojnë ndoshta për bukë. Ah! jo, mos të thohet se Shteti i ynë është i vogël e i vorfen e s' ka mjete me derdhë për perkrahjen e familjeve. Na dona ligjë e jo pare, na dona një drejtësi për të gjithë, e me bërë ligjë edhe me i zbatue nuk kushton kurrëgjatë. Na dona ligjë të drejta që të dënojnë jeten parasitare e antishoqnore të djemrave zyrtarë, që të bëjnë me ngadhnyje parimin se në jeten si private është kolektive detyrë të vinë para tagreve, e se çdo tagrit i

gjegjet një detyrë. Sikurse Shteti është kurrëgjatë, por një familje e madhe, një shtet edhe Qeverija duhet të veprojë sikur një babë familjet i mirë i cilli djelmve të martuem u lshon në dorë punë e të holla, por beqarëve vetëm njëq sa u lypet, pse mirë e din se kishin me shpërdorue. E sikur babë familjet i mirë Shteti duhet të mendojë edhe për varzat shqiptare që janë bijat e tija. Kalxon historia se një peranduer romak mbas një luftes së madhe shpalli një ligjë që detyrote nënshtetasit me marrë grát e ushtarëve të mbetun në luftë. Na sod nuk vëjmë prej një luftet gjaksore, por një luftë tjetër edhe më e rrebtë e mizore i është shpallë familjes prej atyne parimeve e veseve të mrapshhta që e kanë zaptetë djelmnin t' onë. Na dona ligjë, na kërkojmë perkrahje prej Shtetit për mprojtjen e familjes shqiptare, e Shteti do t' a ndigjojnë zanin t' onë pse rrenimi i familjes Shqiptare don me thanë më në fund edhe rrenimi i Shtetit.

Na kërkojmë DREJTËSI SHOQNORE.

Ky është ëmni me të cillin Drejtori i gazetës «Drita» Z. Zoi Xoxa po lufton në organin e vet që t' auctoritetshem luftën e vet të fillueme tash sa kohë, për mprojtjen e perkrahjen e familjes shqiptare. Mija e mija kryetarë familjesh po e ndjekin flamurin e luftës së tij. Kjo luftë është lufta e jonë, o vasha shqiptare, e në këtë të bashkohemi edhe na aq më tepër sod që zani i ynë mundet me mbrijtë edhe tu kambët e Fronit kur sunon uji zëmër fëmënore që a bërë shi për me kuptue e me ndi duhmat e zëmrave shoqe të saja, të zëmrave t' ona, o motra shqiptare.

Zani i ynë nuk ka me mbetë i pandigjuem. A e shifni se sa bukur është tue qitë prendvera? A i shifni dallnyshat që janë kah vinë e rrokaten me gojë të çerdhet e veta? Edhe në zëmër të vajzës shqiptare ka qitë prendvera e rrehet gruan për një dashuri të pastër. Mija e mija dallnyshash të reja, vasha shqiptare, janë gadi me lule fluturimi për me ndertue mija e mija çerdhe të reja. Po sa janë ata që kanë me u përgjigjë zanit të ktyne dallnyshave shqiptare?

PARVA FAVILLA

Çashtje Gjuhësore

A âsnt e pasun Shqipja?

Këtu do të merremi me pasunin o vorfënin e gjuhës Shqipe, nga pikpamja e fjalëve. Prandaj, me një herë vjen pyetja: A âsht e pasun apo e vorfën Shqipja?, së cilës kemi me ia përgjigjnjun me sa vijojnë.

Hâ për hâ nuk mund të themi se Gjuha Shqipe âsht shumë e pasun, mbassi ne nuk e dijmë ende fjalorin t' onë, i cili nuk âsht mbledhun, por do ta kufizojmë këtë me çka shofim sot.

Ne themi se Shqipja âsht pak a shumë e pasun. Që ta vërtetojmë këtë kemi prova të gjalla: Piksëpari Shqipja âsht një gjuhë shumë e vjetër e lindun në një kohë të njëjtë me Grekishten dhe Llatinishten. Tue pamë se Grekishtja dhe Llatinishtja janë shumë të pasuna, mund të themi me siguri se dhe Shqipja, si gjuhë e një vërce me të parat, do të jetë e pasun.

Atëherë pse sot nuk âsht aq e pasun dhe si humbën gjith' ato fjalë të më parshme? Përgjigjeja âsht fare e lehtë: — Vendi ynë përpara u-pushtue dhe u-sundue për një kohë të gjatë prej Romanëve. Me të ardhun këto të fundit në Shqipëri, që n' ate kohë quhej Iliri, atëherë mundën me u-zhduk dhe shumë fjalë që fliteshin prej Ilirasve.

Thohet se gjuha Shqipe ka qenë shkruem shumë qindvjeta përpara, por me shkeljen e Romanëve humbi dhe vendin ia zû shkrimi Roman. Kështu po shofim se Shqipja po vjen tue humbë disa fjalë. Më një anë shqipja humbi fjalë në kohën e Romanëve, por mb'anë t'jetër ajo muer dhe disa prej atyne. Për t' u përmenë janë fjalët: *Civitas* qytet; *maledictio* mallkim; *benedictio* bekim; fjalë këto që kohë më kohë zûnë vend dhe rranjë në Shqipet dhe nuk munden me u-hekë.

Veç kohës së Romanëve, gjuha jonë humbi shumë fjalë në kohën e sundimit Turk.

Turqit njerës barbar dhe të egër, mbassi kapërxyen Bosforin, arrin dhe pushtuen Shqipërin. Më 1502 Turqija pushton të gjithë Shqipërin dhe e mban po thue pesqind vjet me radhë.

Natyrisht në këto kohë zûnë me humb shumë fjalë të bukura Turke, shumica e të cilave gjindet dhe sot. Pra Turqija e pushtoi Shqipërin, por pushtimi i saj që i kufizuem, se ajo nuk mundi të sundojë nëpër malet, mbassi Shqiptarët që ndodheshin në ato vende rrijin gjithmonë me armë në dorë kundra tyne; për këtë arsye e për këtë shkak malësit kanë një gjuhë Shqipe krejt të pastërt dhe të pa trazume me fjalë të hueja, siç âsht trazuem gjuha e qyteteve dhe e krahinave fushore.

Ktu duhet theksuem se çashtja e hymjes së fjalëve të hueja mbrenda në gjuhët të vendeve që thamë më sipër, rrjeth edhe nga shkaqet fetare.

Gjithashtu pjesat jugore të vendit t' onë, u-pushtuen prej Grekve dhe prandaj gjuha e tyne âsht e pasun shumë me fjalë Greke, sidomos Himara (Dhërmiu).

Kto shembulla që thamë e sa e sa të tjerë na tregojnë mënyrën e zhdukjes së fjalëve Shqipe.

A mund të thomi pra se Shqipja âsht e vorfën? Jo, aspak. Bâjmë një gabim shumë të mëth në thançim âshtë. Përkundrazi shqipja âsht shumë e pasun, medje aq sa mendia e ynë s' na e pret. Sasija e tepërt e sinonimeve, që ka gjuha e jonë, na tregojnë se sa âsht e pasun kjo; sepse sinonimet janë ato fjalë, të cilat tregojnë kuptimet e ndryshme të gjanave. Në shqipet Omonimet janë shumë të pakta (s' arrijnë deri 10 fjalë) ndërsa po të vërejnë gjuhët e tjera, do shofim se ato kanë shumë Omonime. Edhe omonimet e pakta tregojnë sheshazi se gjuha e jonë âsht e mjaft e pasun.

Mandei pasunin e gjuhës e tregojnë dhe kangët popullore, shprehjet e ndryshme të popullit, përrallat e regjimeve e ndryshme, lojnat e të rëndësishme dhe të vogëlve, vallet e ndryshme, vajtimet, etj., në të gjitha këto që thamë më sipër pra, shqipja âsht shumë e pasun. Një vëzhgim në librin e kangëve të mbledhuna prej Z. Kasan Taipit (Zana Popullore) do të na hollonte mendimin për pasjen e Shqipes, tue

na treguem gjithë kangët e trimave Shqiptarë që dhe sot s' janë harruem. Nji vëzhgëllim në librin e At Vincens Prendushit (Visari Kombëtar) do të na tregote veç kangëve të bukura thjesht shqiptare, por edhe shumë lojna të ndryshme. Gjithashtu edhe për Toskenishten në qoftë se verejmë disa libra të vogla si: Vallja e Labërisë etj. Po kto kangë dhe shprehje të ndryshme kemi me i gjetë dhe ndër të përkohëshmet t' ona si: në Cirkën, në të cilën tregohen me nji mënyrë shumë të bukur kangët dhe ndodhinat e novelat popullore: Kanga e Rrustem Agës, Cirka, Nr. 13-14 Vjeti Irë faqe 210; Arapi e Mujo Halili, po ky numër f. 211) Novelat e ndryshme të kombit t' onë (Cirka, Nr. 13-14, Vjeti I faqe 210 dhe Nr. 15 Vj. II faqe 7); Bashk-punim për fjalorin Shqip, Nr. 24 e 25 e vijon; Kush s' â harja e shpejës së vet s' ha bukë as gjeti, Nr. 25; Kanga e Dasho Dhoskes, Nr. 35-36; Absurditete, Nr. 35; Kanga e Hajdar Selimit e Prenk Çettes, Nr. 40-41; Imeri pështon Babë e Migjë prej burgut Nr. 40-41; Bashk-punim për fjalorin Shqip Nr. 40-41; Postriba, ka vijue në shumë numra dhe vijon.) edhe shumë të t' jera në Nr. e ndryshëm.

Leka në çdo numër të sajën ka nji sasi të madhe fjalë ari etj. Kto na tregojnë pasunin e madhe të gjuhës s' onë; Normalisti edhe ai ka botuem shumë fjalë të qëmtueme në Tomorr e në të t' jera vende, gjana këto që s' e mohojnë aspak pasunin e madhe të gjuhës s' onë, etj. etj.

Dalë nga dalë po shofim se të gjitha këto fjalë të bukura po mbledhen pak nga pak. Sekur të bashkpunojin për këte qëllim të gjithë arsimtarët atëhere nuk do ishte çudi qi mbrenda nji kohje të shkurtën gjuha Shqipe të barazohesh nga pikpamja e pasunisë së fjalëve me gjuhët e saja motra.

Pra me kaq sa thashë, shofim se gjuha jonë është shumë e pasun. Por është edhe e vorfën. Ç' i mungojnë? I mungojnë të gjitha fjalët e reja që janë trilluem mbas zbulimeve të ndryshme që ka bëmë shkenca. Kto fjalë nuk kanë qenë krijuem, mbassi vendi ynë nuk ka pasë mbehi me i krijuem, pse ende s' ishte zhvilluem është siç duhet në pikpamje ditunije. Për këte arsye na mungojnë sot të gjitha fja-

lët që janë krijuem mbas zbulimeve të shkencës. Por dhe këto, po të duem në, mundemi t' i trajtojmë vetë, simbas shpirtit të gjuhës s' onë, pse sikurse na thotë dhe letërsija: *gjuha shkon përpara e shpëlllohet bashkë me zhvillimin menduer të nji kombi*; prandaj janë të mbehishme të trilluemit e fjalëve (neologjizmet), por kto duhet t' i krijojmë nga brumi i gjuhës.

Pleqt e plakat e kombit t' onë dijnë fjalë shqipe aq të bukura, sa që të çuditemi, mirpo në nuk jemi të zotët për me i mëleth. E pratur u-lanë mbas dore, ato fjalë kishin me u zhdukë, siç po zhduken e po humbasin gjithnji me vdekjen e pleqve dhe të plakave.

Prandaj do t' i bëjmë nji të mirë të pa shpërblyeshme gjuhës t' onë të gjith' ata arsimtarë, të cilët gjat kohës së pushimit nuk do të pushojnë tue marrë shënim gjith fjalët e gjënat e bukura, nëpër vende ku ata ndodhen. Por mjerisht kte gjâ fare pak arsimtarë e kanë ndjekë, kurse shumica, jo vetëm që s' e çajnë kokën aspak, por përdorin gjithnji edhe nji sasi të madhe fjalësh të hueja, pa vend, në shkrimet e tyre.

Ka shumë të drejtë mandej Zoti P. Gjini, që thotë në librin e tij të vogël: (Letrar, mëshir për gjuhën Shqipe):

N' rasë t' kundert nji gjuhë Zâne

Me ndrrue do t' mbrrij nji herë

E buk's do t' i thonë Pane

Nan's majko, babës perë!

Po të mos përpigemi re për me i hekë këto të meta, si do të bëjnë brezi i ardhëshëm? Sigurisht se gjat e jonë e pasun ka me u-zhduke përgjithmonë nga faqja e dheut. Prandaj thotë dhe P. Gjini:

Q: Shkrimtar po t' u munden

Pak nga pak m' mbyll kto t' mbeta

Tutëj gjuhës s' parve Tungiat t' jeta,

S' duhet të marrim të parasysh se ç' bëjnë të tjerët, por të kqyrim vehten t' onë d. m. h. nuk duhet qi të tue pamë nji shkrimtar se përdor fjalë të reja, të bëjmë dhe në si ai, por në të vërejmë simbas dëshirës s' onë.

Me gjith' ate gjene disa njerëz me vullnet të fortë, po punojnë dhe s' po rrinë aspak të qetë, vetëm e vetëm që të mbledhin thesarin t' onë. Kto njerës, janë si me thënë ata qi e

Shtylla e lexuesave

MARRIM E BOTOJMË:

për zhvillimin e turizmit duehet nji axhent i joni në Dubrovnik

Propoganda sa do e mirë që bâhet prej Entit Kombëtar të Turizmit e K. T. A. M-it për me sjellë turista ndër vende t'ona, nuk i a mbërrinë qellimit të dishruem për shum arsye na të dijtuna prej nesh. Mjafton të perme- ndim se turistat ende mendojnë ç'ka kanë shkrua disa anmiq t'onë. Kanë arsye të me- ndojnë edhe për jeten e shtrëjtë në Shqipni për shkak të pares së naltë.

Prâ turistat Çek, Ungar e Gjerman vizi- tojnë gjatë stinës së verës breg-detin e Dal- macis në bazë të komoditeteve që gjëjnë ndër këta vende me gjithse shpenzimet kapen për ta njëшту si te na, po t'a krahasojmë hollë e hollë.

Është mirë që Qeverija të bâjnë propogan- dë sa mâ të dëndun për sjelljen e turistave në Shqipni të cillët perveç bukurinave që do të gjëjnë këtu, kanë me konstatue se si rani- shija e Durrsit s'ka kurrnji mâ të mirë në të gjith Adriatikun.

Për t'i arrij të këtij qellimit, Enti e Kta- mi lypcen të dergojnë gjatë stinës së verës në Dubrovnik (Raguzhë) nji axhent të vetin i cili të jetë i pajosun me gjuhna të njoftuna tue pasë për detyrë me shpërndâ ndër turista bro- shura propogande për udhtime në Shqipni. Këjo nevojë mund të plotsohet fare lirisht në kët vend tue u ndihmue edhe prej nji tjetrit gjatë kohës që mbërrinë vaporret ose trenat (ferrovinat). Broshurat mbassi të kenë edhe adresen e axhensís në Dubrovnik, mund t'i

duen me gjith shpirt gjuhën e Zanave. (Fjalë ari: Ai qi do gjuhën do edhe Atdheun).

Kto që thashë po përpiqen dit' e natë me e mbëlleth fjalorin dhe shpresojmë se mbrenda pak vjetve fjalori ynë i bukur ka me ndriçue ndën rrezet gazmore të Diellit Shqiptar.

Atëhere do të shofim dhe né se sa e pa- sun është Shqipja, sepse ky fjalor qi kemi nuk mund të merret si bazë për të caktuem vorfë- nin a pasurinë e gjuhës s'onë.

Kamer Xherija

N' Elbasan mbë 18-IV-938

sherbejnë turistave për rregullimin e nisjes së tyne për në Shqipni.

Kishte me kenë mâ mirë për né për faljen e taksës së vizës turistave dhe me subvencio- nue autobusin që bân kët udhtim prej Raguzhe në Shkoder tue caktue udhtime krye dy ditsh e me nji çmim mâ t' ultë se sa është sod.

S' duehet të harrojmë me kët rasë se për me pasë sukses qellimi i jonë, është detyrë krye- sore e Bashkis së Durrsit për goditjen e ho- telit e banjos për turistat.

Kompetentët le t'a studjojnë . . .

SHKODRANI

NGA DURRSI

Nji parapet i nevojshëm afër Shiakut

Shum kuej që i ka rá rasa me u pershkue neper rrugen Vorrë-Durrës do t' i jetë perqethë shtati n' automobil prej friget tue kalue nji urë afer Shiakut e cilla me gjithse s' ka par- makë, është aq e ngushtë saqi rrotat e makinës mund t' i avriten skâjit tue ndodhë mandej nji aksident mjaft i rëndë prej thellsis që ka ky vend.

Tue marrë para sýsh kët kurbe (dredhí) dhe ngushticen e urës që ndodhet afër kanto- nit të Botores, do t' ishte mirë sikuer Zyra e P. Botore e Durrsit, t'a forconte me ndonji parapet të gjatë.

Korrespondenti

Recensime

*Jean G. Kersopoulos. Chronological-
banaise. Extrait de la revue «Les Balkans»
Athenes, 1937.*

Është nji rreshtim kronologjik i ndodhjeve mâ kryesore të historís s'onë shkruar në gjuhë frengishte e punue me shum kujdes. Është nji ndimë e madhe, sidomos për shkollatë, pu- blikista, studjuesa, edhe për qëllim intelektual për me gjetë fort lehtësisht data, fakte, çfajta historike e njoftime statistike pa pasë nevojë me bjerre kohë mandë për konsultime të gja- ta e shpesh të pa frytshme neper libra e bi- bioteka. Z. Kersopoulos, qi â nji dashamirë i shquem i kombit t'onë e është auktuar edhe ve- prash tjera mbë Shqipni, për vepren e tij të çmueshme i të detyrë e varije gjith bota kul- turore shqiptare.

Balkanike bogotehnia - Nume i posaçem kushtu 25-vjetorit të pávarsís së Shqipnis - Nanduer 1937.

NE HIJE TE ROZAFATIT

Festimet në rasë të gëzueshme të martesës të N. M. Tij Mbretit të Shqyptarëvet

Dy ndodhje të jashtzakonshme, njasi që ndodhin vetëm një herë në një brez në të njerit, kemi pasë në këto kohë të mrame njanën mbas tjetres: kremtimi i 25 vjetorit të martesës së N. M. T. Mbretit t' onë. E para e parapamë, e studjueme e pergatitun me komisione e nenkomisjone për t' a kremtue sá má me lulzim; e dyta e paramendueme, po, por jo e parapamë, prandëj ndoshta pjesëmarrja e popullit në këtë kremtim është këndë má spontane. Të dyja të njëj randesije të posaçme, njana që ká diftue gëzimin e popullit për të permbushunit e njëzetpesë vjetve të themeluemit të Shtetit Shqyp-tar, tjetra gëzimin që populli ká shprehë tue pá në martesë të N. M. T. të vñemit e një gurit tjetër themeluer në ndertim të Shqypnis së ré.

Populli i Shkodres këtë gëzim e ká diftue me gjith zëmer tue marrë pjesë me entuzjasem nder kremtime që janë shvillue gjatë trít ditëve me brohoritje e urime për fatbardhësin e N. N. MM. Tyne Zog I e Geraldinës Mbretit e Mbret-neshës së Shqyptarëvet.

Të hanen me 25 paradite një shumësi e madhe popullit u mblodh para Bashkís, për me ndí fjalimin e të çilunt të kremtimeve që do të mbate, Kryetari i Bashkís, Zot. Ndoc Çoba. Ishin aty pranë auktoritetet civile e ushtarake e të gjith xanësat e xanëset e shkollavet shtet-nore e private. Qe fjalimi i bukur i Kryetarit.

Vllazen Shkodranë !

I parë përherë nder manifestime ky gjy-tet kreshnik i verit të Mbretnis Shqyptare, prep sod do të dij me e çfaqë má së mirit at gë-zimi që pá masë gufon në shpirtin e tij. Gu-ton, po, gëzimi në zëmber të gjith Shqyptarvet e veçanerisht në zëmber të Shkodranvet, persé Aj, që na drejton kahë udha e perparimit, be-sen po j' a ep një Vajzës fisnike e, tu' e avitë afer vedit, në Fronin e të Madhit Skanderbeg po e naltëson.

Gëzoju tine, o Shqyptar, gëzoju tine, o Shkodranë, sé Froni i Shqypnis, që pat ngelë i shkretnuem rrokull gadi pësë shekujve, një Zog Shqyptarit e rindertoj edhe má të lum-

nueshem se Atë për të cillin na flet histori-ja botnore.

Sovrani i ynë August, Zogu i Parë, — mbasi e rregulloj e e vñeni për udhë të marë, sikursé i kish hije, Shqypnin, — dau që vëndin e Donikës, që ndollej enë i sprazët, t' a xëte Geraldina, një Vajzë e rrjedhne prej Shpis se madhe e të moçme të Apponyvet të Ungaris.

E kush mund të jetë aj që, ndonsé e quen vedin Shqyptar, nuk gëzohet para ktij faktit madhshtuer që asht kahë mërr një nyre të lulë-zueshme në historin kombtare? S' ka dyshim: sod gëzimi i popullit marë të Shqypnis ka mrrijt në kulmin e entuzjasmit. mbasi sod Po-pulli i yne ká rasen fatbardhe me e pá të rea-lixueme një anderr me të cillen ushqej tesh gadi pësëqind vjett. Po, po; kemi të drejtë të gezohena e të krehënohena, persé sod münd të thomi se kemi një Mbret e një Mbretneshë t' onen, për rreth Fronit të Cillvet gjindena gjith së bashkut të lidhun tok me një besnik të pa-tëndshme.

E Jueve, o Naltë Madhní o Shpetimtar i Atdheut, i çfaqim me një zëmber të paster uri-met t' ona má të gjalla në rasen gazmore të martesës s' Uej e njherit evarin t' onë má të sgjuejten për mirësin që keni dashtë me dif-tuemun ndaj Popullin e Juej, tu' j' a çue në vënd dishirin që tesh sa kohë ushqette për me Ju pá të bashkuem me një Vajzë që t' i per-shtatej madhnís së Fronit të Uej.

Gëzonju edhe Ju, o Vajzë bujare të Appo-nyvet, për këtë martesë të lulëzueshme që Po-pulli Shqyptar po e kremton me një dallí të posaçme. Mirësija, bukurija e sympatija e Juej, që lulëzojnë në Jue me një harmoní të kánd-shme, ndodhen të shqupna me shkroja të pá-shlyeshme në shpirt të shtetit Shqyptar. Në mjeshtë kangarvet e të poetvet nuk muja enë me gjetë një Vajzë të stolisne me aq vyr-tytë të hijshme, me aq bukurí të lulëzueshme e me aq ambelam aq të ternejkshem sá shkel-xejnë në Peronin e Juej.

Nuk qita, jo, as nder fantazijt e Goeth-it, as të Dant-it, as të Petrarch-ës, as të Lorén-cit të Mediçejevet mirësin, bukurin e sympa-thinë Mbretneshës s' onë. Sikursé dielli që lindë nádje, tuj gëzue me rrezet e veta të ndritçme

ç' do shpí, ç' do ksollë e ç' do stân, ashtû edhe Mbretnesha e ynë, me buzqeshsín e vet, gëzon të pasunit e, të pá-pasunit, të ditunit e të pá-ditunit në mëndyrë qi Populli Shqyptár, tuj pasë fatin e bardhë me e pasun afer vedit, entuzjasmohet e krehnohet per Tëne, nder sá vashat e reja shqyptare, me nji gëzim qi flakron i kândshem në ftyren e tyne, i sjellin krahet kahë e Ajo e, si të ishte moter, e thrrasin: Geraldinë!

Vllazen Shkodrane!

Njizet e pësë vjetori i pá-mvarsís kombtare, qi tesh pak muej u kremtue në mëndyrën má solenne, terhoq mbrapa vedit nji datë tjetër historike e njikohsisht nji gëzim të jash-ta-zakonshem: duem me thânë martesën e N. M. së Tij Mbretit të Shqyptarvet, i Cilli me gjenjalitetin e me zotsín e vet, dijtí t' a konsolidojë má së mirit ket pá-mvarsi të çmue-shme, qindresa e secilles, në fillim, pat kënë vûe në dyshim prej anmiquve t' onë politik.

Toka shqyptare, e bâme dikuer olog intrigash e propagandash politike, u pastrue prej elementave të damshem qi pëngojsin, jo vetun ç' do shvillim kultural e ç' do shvillim gjy-tetnimit prendimuer, por edhe shvillimin e natyrshem të ndisijvet atdhetare e kombtare. E kush kjé pastruesi i kësajë tokë? Kjé vetë Personi i N. M. së Tij Zogu i Parë, ndaj të Cillin mirënjoftëja e Popullit Shqyptar do të jetë e pa-harrueshme brez mbas brezit.

Sod má teper se djé, këtij Prijsit gjenjal j' a njofim e j' a çmojmë talentin, sikursé súndues e rregullues i Shtetit Shqyptar; e, tu' j' a njoftë e tu' j' a çmue, do te thomi se asht kënë i shenjuem prej Empirit per me e shpetue njihërë e per gjithmonë Shqypnín nga anarkija e nga kaozi.

Sod Nanat e Herojvet kombtarë, qi jeten e bâne fli mbí eltër të Atdheut, mûnd t' i terin lott e derdhun prej dhimës së binís së bjerrne, persé qellimi atdhetár i djelmevet të tyne shkoj plotësisht në vënd; madjë shkoj në vënd edhe má teper se mund të paramëndohej. Shqypnija, jo veç u mkâm, por Sovrani August i dha nji trajtë gjydetnore kaq të permirsueme sa me terbjekë bîndjen e Europës së gjydetnueme.

Nder ditt të soçme gëzohet bulku, persé

mirë fillit e dijn se, mundin qi derdhë me lavrimin e tokës, nuk guxon kush me j' a damtue; nder ditt të soçme Ligja mbretnon e pá-anshme e e fuqijshme anë e kând neper Shqypni; nder ditt të soçme mbretnon e lulëzon nder të gjithna ânët e skâjet e Shqypnís, si nder fusha ashtu nder male, qetsija má e plotë; ajo qetsí qi mûnd të quehet mjeti kryesuer e i domosdoshem per perparimin e mirëvajtjen e ç' do Shtetit.

Kemi vuejt mjaft prej intrigave të bâk-qijvet: sod e mbrapa nuk do t' i vëm má vesh atyne të praksuemve qi duen të peshkojnë në ujë të turbull, gjithmonë ne dam të bashkimit kombtar. Në kohen e soçme nuk do të qindrojë má ndonji dasí në mjes të Shqyptarvet: jemi të gjith vllazen, mbasi të gjith jemi të birt e Shqypnís, flasim nji giûhë e ndjekim zakone të perbashkta. Vetun injorantat, — m' a lejoní shprehjen e ashper, — vetun injorantat, po e persris, mûnd të jenë ata qi guxojnë të bâjnë disá supozicjone e disa deducjone qi nuk i pershtaten dittve t' ona, ktyne dittve nder të cillat parimet retrograde e te errta duhen të shduken shqymit prej nesh pá i ngelë má e vogla gjurmë.

Jemi vllazen pá ndryshim besimësh; e, sikursé vllazen, do t' i apim besen shoqi-shojt se, per lulzim të Atdheut e të Fronit Shqyptár, kemi per t' u orvatë me veprue si të jetë mirë e má mirë. Motti i ynë do të jetë perherë: Atdheu mbí gjithshkafen, tuj pasë per Prijs të pa-lodhshem Mbretin Zogun e Parë

Vllazen Shkodrane!

Para se t' i ap fûnd fjalës së ëme, më lejoní qi, shkurtisht, të j' a drejtoj fjalën Djelmënis shkodrane.

Ju, o Djelmëni, qi jeni shpresa e ardhshme má e kândshmja e Kombit t' onë; Ju, o Djelmëni, qi sod keni mûndsin me u stolisë me nji kulture nacionale të shndoshet keni per të kënë ata qi guerdohet ken per t' i sherbye Atdheut me nji besnikí të vertetë, tu' u gjetë gjithmonë gadi me i rrebi muroje me krahnor t' uci.

Mëni per suimoull ata fatosa shqyptarë qi trimisht j' a bane olokaust Atdheut jeten, jo per qellim të poshtera të veta, por per ma na i shkpútë ato prânga robënjët nder të cillat

gjindeshin të lidhun e të ndryllun të Parët t'nejt. E, nder sa kta e kryene detyren shëjtë kundrejtë Atdheut, u perket sod Jûeve detyra, jo vetun me e dashtë, me e nderue me i sherbye, por edhe me e mprojtë burrisht e fisnikisht në rasë se i kerrenohet ndoj rrezik i pa-pritun.

Ndijshija e vertetë e zëmbres nuk burron prej majes së giuhës, por nga ideali shëjt, që ká vyrtytin e madhnueshem t' a naltësojë fantazin njerzore nder hapsijna të kândshme, tu' i sgjue ndisijt bujare e patritjike në shpirtë të seicillit atdhetar.

E tash, Vllazen Shkodranë, tu' i urue luminí, jetë e trashigim Çiftit Mbretner, Ju grishi me brohoritë një zânit: Rrnoshin Mbreti e Mbretnësja e Shqyptarvet!

Me 25 Prill 1938.

Në marim të fjalimit që kje premun sà herë prej duertrokitjeve, një brohoritje e madhe shperthei prej mbarë popullit ndigiuës.

Shpejt mrapa xû fill korteu i manifesti me xanësat e xanëset e shkollave, të prim prej bandës së Bashkís, tue pershkue rrugat mà të parat e gjytetit.

Mbasdite banda e Bashkís dha një koncert në Lulishtë popullore e në mramje një çfaqje teatrore në Kinema Theater «Rozafat» e pergatitun prej Degës Kulturore të Komunitetit Mysliman, mblodh n' atë theater një shumësi të madhe publiku. Drami i çfaqun me titull Shqypnija e Shqyptarve me sukses, kje i Z. Xhemal Brojës i cilli me një veper tjeter pat fitue çmimin e parë në konkursin e shpallun prej komjonit të 25 vjetorit të pamvarsís.

Këjo ditë e parë e kremtimeve u mbyll me një «mramje vallzore» që shpija e oficerave dha në salonin e vet. Festa, e organixueme mà së miri nuk u shperdá para orës 4 nade, me argtim e knaqë të gjith pjesëmarrësave. Ashtu edhe Shognija «Rozafat, organizoi një «mramje vallzore» me shumë sukses.

Në dyten ditë të kremtimeve, perveç një levizjes së madhe neper rruga mà të para të gjytetit, kjene disa çfaqje sportive e teatrore të cillat interesuen fort gjytetasit. Shognija «Vllaznija» organixoi paradite një vrap ciklistik prej Shkodret e deri te Hani i Hotit e këthim, e mbasdite një ndeshje futbolit ndermjet

grupevet të shoqnís. Në ket ditë Grupi Theater i «Kino Th. Rozafat» çfaqti n' atë theater dramën kombtár të kohës së Skanderbegut «Dy Princa per një Vashë» veper e ré punue bukur prej Prof. Henrik Lacaj e luejtun mjaft mirë prej amatoravet.

Mbramja u mbyll me një darkë të shkelxyeshme në Restaurantin e Hotel «Park-ut» e shtrueme prej Prefekturës kù mueren pjesë rreth 200 vetë prej paris së gjytetit. Në ket rasë Prefekti e Kryemyftiu mbajten fjalime të pershtatuna per ket rasë tue theksue randësin e madhe të kësajë ndodhje per shtetin shqyptar e tue interpretue ndiesit e popullit shkodranë bane urime të nxëhta per fatbardhësin e luminin e Parës Mbretnore.

Dita e mërkuere me 27 Prill, dita e martesës të N. M. T. Mbretit t' onë populli shkodranë shprehi me entuzjasem të jashtzakonshem gëzimin e madh që ndite në zemer të vet. Qyshë prej orëvet të para ditës një levizje e madhe nisi neper rruga të gjytetit. Manifestimi xû fill me parakalimin e xanësavet e xanësavet të shkollave të ndryshme e paraushtarakëve para auktoriteteve civile e ushtarake. Por manifestimi ma i thekëshem e mà në shej, pse edhe nuk ká ndodhë ndonji herë tjeter, kje çelebrimi i martesës të 15 parëve të martuem me shpenzimet e N. M. T. Mbretit e të Bashkís. Ceremonija u shvillue në salen e Gjykatores së Shkallës së Parë. Shumësija e popullit mbushi menjherë salen e mbarë koridorin e Prefekturës. Dukej si të kishte mësyë tanë Shkodra per me kënë pranë në ket ndodhje të jashtëzakonshme. Celebrimi xû fill n' oren 10.30 shi në njat ças që po bete kunorë N. M. Tij Mbreti me N. M. S. Geraldinan, në sá shpraza e 101 topave epshin lajmin e ndodhjes gazmore. Në ket rasë Prefekti e Lovetari i Bashkís u folen të parëve të martuem tue theksue sidomos dolen në të cillen në vëshin kunorë e tue u baturim per një jetë fatëbardhë e të lume.

Mandë parët e martueme dolen në kortëzhë në mjes të popullit që i brohoritte e i ngjaktjetote. Në të kësajë ditë u zhvilluene disa çfaqje sportive e gjinastike, një çfaqje teatrore e bukur në salonin e Jezuitve prej Rrethit. «Sh. Gjon Bosko». Në të errun të kësajë

ditë një kortezhë me xanësar e xanësar e shkollave me drita në dorë, tue pershkue rrugat më të parat e gjytetit, shtatene entuzjasmin e levizjen që gjithkush vlotë.

Por çka ka me mbetë e paharrueshme, pse nuk është pa ndonjë herë në Shkoder me aq madhni, është këndë «mbramja vallzore» dhanun prej Prefekturës, «mbramje» pernjimend e shkelqyeshme si për shumësi të pjesëmarrsive e cillti të tyne. Sala e madhe e Prefekturës ishte stolisë me shije e përgatitë për ket rasë më së miri. Dy orkestra kishin xanë vend në njanë anë e në tjetren të sales e një bufet shumë i pasun ishte shtrurë ndër dy sala të pallatit. Më se 400 vetë mund të thohet se kjene n' atë festë e ndër ta jo në numer të paktë zotat, veshë e stolisë me toilette me shije e shumë prej tyne me kostume kombtare. Gjatë festës Prefekti propozoi të derguemit n'ëmen të gjith pjesëmarrësavet të një telegrami urimesh e omazhit NN. MM. Tyne; propozimi e perpilimi i telegramit bë prej Prefekti — i cilli mandej edhe e lexoi — kje pritë me duertrokitje e brohoritje të nxehta. Festa, organixue në mëndyrë të plotsueme, ngiati deri në të shkrepun të diellit.

Për tri net rresht u lshuene fushqeta fort të bukura me andje të madhe të gjith gjytetasve.

Këjo është kronika e shkurtë e festave që Shkodra shvilloi për urim e në shej gëzimi, lumni e fatbardhsije në rasë të martesës të madhënueshme të NN. MM. Tyne Mbretit e Mbreteshës së Shqyptarëvet.

Shkrimi i ynë në ket rubrikë me titull "Rreth uhës së Bashkës s' onë", ka pasë një jeh të haptë ndër qarqe gjytetnore kû interesohen për sbukurimin e përparimin e gjytetit, veçanerisht për çka kemi folë përmbi shesh të tregut (merkato). Njerz me kompetencë në ket çashtje na kanë thanë se shenimet të bame prej nesh janë me vënd, por tue marrë para sysh gjendjen e gjytetit t' onë, që nuk është ajo e gjytetave moderne të kombeve tjera, kishin me pasë për të bë disa reserva.

Asht punë shumë e vshtirë, thonë këta, për mos me thanë e pa mundëshme, kontrolimi i tregtoreset të mishit e të peshkut aty kû gjinden sod, të shpërdame ndër shumë lagje të gjytetit. Asht punë edhe e vshtirë me lypë e me pritë prej mish-peshkshitesavet t' i mbajnë rregullat e higjienis, kûr tregtoreset mos të jenë të

ndertueme pastafat për xëje të tyne, me mjete e sisteme moderne. Tue i perqandruet tregtoreset e mishit e të peshkut në shesh tregu, këto vshtirësi nuk kishin për të kenë më. Përveç kësaj kishin për t' u mësue njerzt e kësaj xëje se si duhet të mbahet një tregtoreset mishit e peshkut në mëndyrë që kurdo që t' i vijë koha, me këndë se e lypë nevoja e vendit me çilë ndonjë vend shitje për mish e peshk jashta sheshit të tregut, kanë mësimin e shembullin e duhur për ket xëje.

Mishi është një ndër ushqime më të parat e ka një randësi të madhe për shndetësi të konsumatorëve. Prandej më parë se kollajsi për të blëme, duhet marrë para sysh shndetësija e tyne, pse këjo është pika kryekreje.

Përmëndem vetem mishin e peshkun, se sa për tjera gjana ushqimi, si b. f. për pëmë e barishte nuk na duken mirë që të perqandrohen në shesh të tregut për arsyna që kemi pasë ditue.

Një punë veç nuk na mbushë mendin. Flitet se mish peshkshitesat e pazarit nuk kanë me u luejt, d. m. th. kanë me kenë të përjashtueme e jo të shternguem me u perqandruet në shesh tregu. Këjo kishte me këndë një punë për gjysash e të thush të gjith njato dobina që mëndohet se kanë me u xjerrë me ket perqandrim, kanë për të shkue huq. Plot arsye na higjienije, ekonomije, estetike e tjera lypin që pazari të rrenohet sa më parë, porse mjerisht, kûr është puna me bë ndo'i send sado të vogël në ket drejtim, d. m. th. kûr e lypë nevoja për përparim të gjytetit e n' interesë të përgjithshme të prishet ndo'i anë e pazarit, atëherë puna xën në thu, pse pazari nuk mund të preket. Ndoshta pse është teper hartistik . . .

Këthyeme prap me folë "Rreth uhës së Bashkës s' onë", për me shvillue më mirë çka kemi shkruet në një numer më parë. Për uhën a kemi ditë e pasë? A për . . . tava në zjarm e peshkun në det . . .

Bibliografi

- Terenzio Tocci. — Il Re degli Albanesi — A. Mondadori — Milano.
- Luigj Shala. — Shtëpia Botonjëske «Kristo Luarasi» — Tiranë, 1938
- Lasgush Poradeci. — Mbi i Zemrës. Edituar nënë kujdesjen e M. Kutelit. Bukurest 1937
- Mitrush Kuteli. — Poeti Lasgush Poradeci. Vëshgim kritik — Bukurest 1937
- Zekash Kalla. — Përfutolushomakija — Parodi Shkoder — Shtypshkroja «Zoja e Paperlyeme» 1934

Reçensimet në numra t' ardhshem.

Fer me largue të keq

Mësuesi: — Kush qe i ati i Karlit VI?

Nxansi: — Karl i Vtë

Mësuesi: — Mirë. E baba i Françeskut të Irë.

Nxansi: — Fran . . . Francesku
Françesku xero.

* * *

Shoku: — Pse je kaq zyrtë! çka të ka gjetë?

Tjetri: — Shkakut është se i çova babës leter për me i kerkue pare tui i thanë «gjindem në mjes të rrugës».

Shoku: E çka të pergjegji?

Tjetri: Ruju prej automobilave.

Z. L.

Në klasë

Nji profesor i qet në provim nxansve të vet perposë sa tjerave edhe ket ushtrim qi vijon:
Sa bajnë (b+a) (b+a)?

Nji nxanës mbasi nuk dinte me e bâ shkruen kshtû:

(b+a) (b+a) = baba (ose i shoqi i nanës)

Në fushë të drûve

Nji zotni kishte dalë nji ditë të hane në fushë për me blé ndoj barishte për shtëpi. Kur në nji shëj vëndi shef se ishin grumullue do fmijë, avitet dhe tue pá se aj nuk shitte kastravesa e pveti:

— Sa i ke kto kastraveca?

— Merri të tanë pa pare - i a priti katundari tue qeshë. N' at ças nji prej atyne fmijve i a pret me i herë zotnis:

— Po ku i shef ti kastravecat - ej?

— Tek janë - pergjegjine me i herë zotnija e katundari tue bâ me shëj kabë fmija.

L.

* * *

— Allahile burr a mundem me kënë ma se 40 vjeç. se jam tue pá vedin teper të shkue me dam e të moçnueme.

— Jo moj gru, si mundesh me i pasë 40

vjet tuj kënë se simjet i mushim 39 vjet qi jemi martue bashkë?

* * *

— A e shef ket shpí? A është e bukur?

— Shum e bukur.

— Æsht ndertue prá me dhimat, vuetjet, brimët, të fshâmet, të shâmet e sà të mjeruemvet.

— Po kush është pronari?

— Asht nji dentist.

* * *

— Doktor, due të falemi nderës fort për bar t'ândin. Ká kënë për mue qi s' ká má i mirë.

— Po sà shishe ké pí?

— Un? Asnji. Ká pí nji shishe daja i em e un tash kam trashigue tanë gjanë e tij.

* * *

Doktor asht kot qi të shkruesh bare, des edhe pá to.

* * *

Ishte puna me sgidhë se ç' farë karjeret me kapë.

Thotë baba:

— More bír, mbas mëndimit t' em un kishem me thanë me kapë profesjonin e mjekut.

— Joo, babë!

— Po pse?

— Un m' u bâ mjek? Un qi s' jam i zoti me mbytë as nji mizë?

* * *

— Çka do të bájë nji smuet sa pret mjekun?

— Testamend.

* * *

Ndi në Kafë Park

— Un - i a bân kiani i njonun për fjalë madh, tue nhyllë bis den e gjatë, tanë lavde, para disa shokve qi po e ndigioshin . . . për hater - Un nuk kam fat se për krye kam mjan.

— Dam bile njo farë krejet me pasë vetëm dy kambë . . . i a pret me zâ t' ultë nji prej ndigiu savet në skáj të tavolinës.

Pronár: GJON UJKA

Drejtuer pergjegjës: CUK SIMONI

Shpita botuese «CIRKA»

Drejtimi: «CIRKA» Shkoder

= SHTYPUN NË SHTYPSHKROJEN «ORA E SHKODRËS» — SHKODËR =

Ky numer, landa e të cillit kje der-
gue para datës qi mban, per arsyene të
ndrimit të motorit të shtypshkrojës në
motorinë elektrike po del në qarkullim
nji javë më vonë.

Bleni të gjitha librin e Z. Salih Vuçiternit

PIKLA T' ARTA HEROIZMI

nga

*JETA E MBRETIT DHE E NANES
MBRETNESHË*

Çmimi: 2 Lek copa

Kerkoni vetëm te Z. Ndrek Kaçulini në Shko-
dër e në Librarinë «VENUS» në Tiranë.

Pulla Shqypnëjet

ashtu edhe

Pare të vjetëra

blej prej të gjitha llojeve

ZEF PRENDUSHI

SHKODER

B o n M a r c h é

Magazina "Bon Marché,, (rruga Washington,
kundrejt Lulishtës Popullore) siguron klientat,
se artikujt e vet modern i kanë jashta çdo kon-
kurrence.

Nji vizitë e Juej kanë me mjaftue për me
Ju dhanë prova të besueshme.

Çmime të preme.

YMER SAKIĆ & SHQJ.

Nji robe Mëndafshi, Leshi, Rëzon-i e tjera, pastrohen
vetem mirë me **"SUPER SAPUN POGU,"**
Ja! tualetin t'Uej përdorni përherë Sapunin **"VENUS,"** POGU